

כלי שנטמא בולד הטומאה מטבילים אותו ביום טוב

נתבאר, שכלים שנטמאו קודם יום טוב אסרו חכמים להטבילם ביום טוב. ומבואר בברייתא, שכל זה כשנטמאו הכלים קודם יום טוב באב הטומאה^א, שטומאתם מהתורה, אבל כשנטמאו בולד הטומאה, מותר להטבילם ביום טוב, אף על פי שנטמאו קודם יום טוב.

והסיבה לכך, כי כלים אלו, מהתורה טהורים הם, שהרי אין כלי מקבל טומאה אלא מאב הטומאה, ומאחר שמהתורה הם טהורים, אין הטבלתם נחשבת תיקון כלי^ב.

ואף שלסברת רבה ורב יוסף, כשאסרו חכמים טבילה, לא חלקו בין מקום שמתקיים בו טעם האיסור, למקום שאין הטעם מתקיים בו. ולכן, לדברי רבה, כשאסרו לטבול כלים בשבת שמא יעביר ארבע אמות ברשות הרבים, אסרו זאת גם בחצר וגם ביום טוב. ולדעת רב יוסף, כשאסרו לטבול בגדים שמא יסחטם, אסרו לטבול גם שאר כלים. בכלי שנטמא בולד הטומאה, מודים הם, שגם כשאסרו להטביל כלים שנטמאו באב הטומאה, לא אסרו להטביל גם כלים שנטמאו בולד הטומאה.

והטעם לכך, כי כלי שנטמא בולד הטומאה, אינו צריך טבילה אלא לכהנים, שהרי רק תרומה וקדשים נטמאים מוולד הטומאה, להיות שלישי לטומאה, אבל חולין אינם נעשים לעולם שלישי לטומאה. ומאחר שרק כהנים נצרכים להטבילו, לא גזרו עליהם, כי זריזים הם^ג.

- י"מ משום שזריזים הם במצוות, אין לחוש אצלם שאם יתירו להם להטביל כלים

^א יש מפרשים, כלי שנטמא באב הטומאה, אפילו נטמא ביום טוב, אין מטבילין אותו ביום טוב, וטעמא, משום דבעי הערב שמש, דטומאה דאורייתא צריכה הערב שמש, הלכך, הואיל ואינו ראוי היום לתשמיש, לא יטבילנו. וקשיא לי, הרי ראוי להשתמש בו חולין, שאין הערב שמש אלא לתרומה וקדשים, כדתנן, טבל ועלה, אוכל במעשר, העריב שמשו, אוכל בקדשים. [רש"י].

^ב כן פירש רש"י. וקשה לי, שהרי כן הוא טעמו של רבא לאסור את הטבילה ביום טוב. אולם דברי הגמרא כאן הולכים על טעמיהם של רבה ורב יוסף, שהסיבה שאסרו לטבול ביום טוב שמא יעביר ארבע אמות ברשות הרבים, או שמא יסחוט, וטעם זה שייך גם בולד הטומאה. ויל"ע בדבר. ותוס' כתבו שדווקא בכלי שנטמא באב הטומאה שייך שמא יעבירו כי מאחר שטומאתו חמורה בהול לטהרו אבל כשנטמא בולד הטומאה אין לחוש כי אינו בהול לטהרו. אמנם כך יתיישב לפי דעת רבה, אבל לדעת רב יוסף, שהטעם הוא שמא יסחוט, אינו מיושב. ועי' מהרש"א ופנ"י מה שכתבו בביאור הסוגיה.

^ג ואם תאמר, בישראל נמי משכחת לה, דכל הפוסל תרומה, מטמא משקין להיות תחלה. ויש לומר דמיירי בכלי שאינו ראוי להשתמש בתוכו מים, כגון כלי מנוקב. [תוס'].